

Ders : 221**Konu : Peygamberimiz'in Ahlâkı - II**

PEYGAMBERİMİZ'İN AHLÂKI - II

b. Resûlullah (s.a.v.)'in Çocuklara Merhameti

Hz. Peygamber (s.a.v.), bütün insanlara özellikle çocuklara karşı çok şefkat ve merhametliydi. Onun çocuklara olan şefkati ve sevgisi bambaşkaydı. Resûlullah (s.a.v.) kendi çocuklarına, diğer müslüman çocuklarına ve hatta müşrik çocuklarına karşı çok şefkatli davranmıştır. Gördüğü, rastladığı bütün çocukları sever, kucağına alır, okşar, öper, onlarla şakalaşır. Gördüğü ve karşılaştığı her çocuğa selâm verir, halini hatırını sorardı. Binekli bulunduğu zaman çocukları atın terkesine alır, gidecekleri yere kadar götürürdü.¹ Çocuklarla arkadaşça konuşur, onların yanında çocuklaşır, anlayış seviyelerine göre sohbet eder, öğütler verirdi.

Hz. Peygamber (s.a.v.), her baba gibi çocukları dünyaya gelince sevinmiş, vefatlarında ise üzülmüştür. Oğlu İbrahîm'in doğum haberini kendisine getiren Ebû Rifa'ya hediye vermiştir.² İbrahîm'in bakımı ve yetiştirilmesiyle ilgilenmiş, sütannesine bir hurmalık tahsis etmiştir.³ Sık sık sütannesinin bulunduğu yere onu görmek için gitmiştir.⁴ İbrahîm, on altı veya on sekiz aylık iken vefat etmişti. Onun vefatı üzerine gözlerinden yaş dökülmüştür. Bunun üzerine, "Sen de mi ağlıyorsun, ey Allah'ın Resulü?" diyen Abdurrahman b. Avf'a, bunun şefkatten kaynaklandığını, üzüntülü olduğunu, ancak bağıra çağıra ve feryat ederek ağlamayı yasaklandığını söylemiştir.⁵

Hz. Enes, Resûlullah'ı (a.s) ailesine karşı insanların en şefkatlisi olarak tanıtır ve der ki:

"Ailesine karşı Hz. Peygamber'den (s.a.v.) daha şefkatli hiç kimseyi görmedim. Oğlu İbrahîm'in Medine'nin bir kenarında oturan sütanesi vardı. Sütannenin kocası bir demirciydi. Beraberinde biz de olduğumuz halde Resûlullah (s.a.v) oraya çocuğu sık sık görmeye giderdi. Varınca demircinin dumanlandırılmış evine girer, çocuğu kucaklar öper, koklar, bir müddet sonra dönerdi."⁶

Resûl-i Ekrem (s.a.v) torunlarını da çok severdi. Onları kucağına alır, omuzuna çıkarır, okşar, sırtında taşır, oyun oynar, isteklerini yerine getirirdi.

Bir gün Hz. Peygamber (s.a.v.) minberde hutbe okurken Hasan ve Hüseyin'in düşe kalka mescide girdiklerini görür. Konuşmasını yarıda keserek aşağı iner, onları tutar, bağına basar.

Hak Teâlâ: "Mallarınız ve çocuklarınız sizin için birer imtihan vesilesidir"⁷ buyururken doğru söyledi. Onları görünce dayanamadım, dedikten sonra konuşmasına devam etti.⁸

¹ Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, Terc.C.14, sh.284, Ocak Yayınları, İstanbul, 2014

² İbn Sa'd, Tabakât, C.1 sh.135

³ İbn Sa'd, Tabakât, C.1 sh.144

⁴ Müslim, Fezâil, 15

⁵ İbn Sa'd, Tabakât, C.1, sh.137

⁶ Müslim, Fezâil, 15

⁷ Enfâl 8/28; Teğabûn 64/15

⁸ Ebû Davud, Salât, 233

Bir sabah namazında birinci rekatta altmış ayet okuduğu halde, ikinci rekatta en kısa surelerden biriyle namazı tamamlıyor. Niçin böyle yaptığını sordular. Şöyle cevap verdi:

“Bir çocuk ağlaması duydum ve annesine eziyet vermeyeyim diye hemen namazı kısa tuttum.”⁹

Sa’d b. Ebî Vakkâs'ın rivâyet ettiği uzun bir hadiste Rasûlullah (s.a.v) ona şöyle buyurmuştur:

“Allah rızasını düşünerek yaptığın harcamalara hatta yemek yerken hanımının ağzına uzattığın lokmalara varıncaya kadar yaptığın iyiliklerin hepsinin mükâfatını alacaksın.”¹⁰

Peygamberimiz akraba ve komşuluk ilişkilerine de çok önem verirdi. Bu konuda uyarıcı bir çok hadisi vardır:

“Akrabalık bağıni koparan (cezasını çekmeden) cennete giremez”¹¹

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَالْيُحْسِنِ إِلَى جَارِهِ

“Allah’a ve ahiret gününe inanan, komşusuna iyilikte bulunsun.”¹²

c. Resûlullah (s.a.v.)’in Yetimlere Merhameti:

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz (s.a.v.) yetim büyüdüğü için, bunun ne kadar acı ve zor olduğunu biliyordu. Bu nedenle yetimlere apayrı bir merhamet ve şefkati vardı. Resûlullah (s.a.v) yetimlere olan merhametinden dolayı, onlara ayrı bir ilgi gösterir, onları yalnız bırakmaz, ihtiyaçlarını karşılar, devamlı olarak onları korur, haksızlığa uğradıkları zaman haklarını arardı. Hz. Peygamber'in evinden yetim eksik olmazdı. O şöyle buyururdu:

خَيْرُ بَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِينَ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ يُحْسَنُ إِلَيْهِ، وَشَرُّ بَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِينَ

بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ يُسَاءُ إِلَيْهِ

“Müslümanlar içinde en hayırlı ev kendisine iyilik yapılan bir yetimin bulunduğu evdir.

Müslümanlar içinde en kötü ev de kendisine kötülük yapılan bir yetimin bulunduğu evdir.”¹³

Yine Resûlullah (s.a.v.) Ümmü Seleme ile evlendiğinde, beraberinde dört yetimi vardı. Hz. Peygamber ona, beraberinde yetim çocukların bulunmasının evlenmesine bir engel olmayacağını söyledi ve öylece kabul etti.¹⁴

Yetime, mazlûma kol-kanat geren,
İsteyene, istediğini veren,
Akraba komşuyu gözetip, gören,
Yaşantısı Kur’an olan Peygamber!

Z. Gül

⁹ Nesai, Kible 35

¹⁰ Buhârî, İmân 41, Cenâiz 36

¹¹ Buhârî, Edeb, 11

¹² Müslim, İman 77

¹³ İbn Mâce, Edeb, 6

¹⁴ İslam Tarihi, M. Âsım Köksal, C.4, sh.149, Şamil Yayınevi, İstanbul, 1981

d. Resûlullah (s.a.v.)'in Hizmetçilere Merhameti:

Hz. Peygamber, evinde bulunan hizmetçi ve işçilere son derece şefkat ve merhametle muamele eder, hiçbir zaman onları incitecek söz ve davranışta bulunmazlardı. Enes b. Mâlik (r.a.) bu konuda şöyle der:

“Allah Resûlü (s.a.v.)’e on yıl hizmet ettim. Hiç kimse benim efendim gibi olamaz. O, bir gün dahi yaptığım bir şey için, “Şunu niçin yaptın?“, yapmadığım bir şey için de, “Keşke yap-saydın“ dememiştir. Yine o, olmuş bir şey için, “Keşke olmasaydı“ veya olmamış bir şey için de, “Keşke olsaydı“ dememiştir. O, daima şöyle derdi: Bir şey takdir edilmişse muhakkak olur.”¹⁵

Resûlullah (sa.v.) mübârek hayatı boyunca, toplumda adaleti hâkim kılmak için mücadele etmiş, gerek Müslümanlar, gerekse gayrimüslimler arasındaki muamele ve hükümlerde adaletin en güzel örneklerini vermiş, adaleti temel hakların ve özgürlüklerin korunması, toplumsal huzurun ve barışın sağlanmasının teminatı olarak görmüştür.

Hizmetçiler onun dediğini yapmasalar, ihmal de etseler, sadece yumuşakça ve nazikçe sebebini sorardı. O, özellikle kız çocukları arasında hizmetçilik yapanlara şefkatle davranır, onların her derdini dinler, ihtiyaçlarını gidermeye çalışır, kölelerin davetine giderdi.¹⁶

e. Resûlullah (s.a.v.)'in Kadınlara Merhameti:

Âlemlere rahmet olarak gönderilen ve bir merhamet okyanusu olan Hz. Peygamber (s.a.v.) güçsüzler, çocuklar ve kadınlar başta olmak üzere bütün canlılar için şefkat ve merhamet kaynağıydı. İslâm'ın şefkat güneşi dünyayı aydınlatmadan önce kadınlar çok perişan haldeydiler. Başta Araplar olmak üzere, insanlık kız çocukları ve kadınları çok hor görürdü. Onları bir insan olarak kabul etmez, bir eşya gibi değer biçer, alıp satarlardı. Araplar'ın yanında kadının hiçbir sosyal hakkı yoktu. Onları şefkat ve merhametten yoksun kıldıkları gibi, mal ve mirastan da uzak tutarlardı.

Hz. Peygamber (s.a.v), câhiliye Arapları'nın bu konudaki çirkin âdetlerini de tamamen kaldırdı ve en çok kadınların merhamete muhtaç olduklarını bildirdi. Resûlullah'ın bütün insanlığı kuşatan şefkat ve merhameti kısa zamanda kadınlar üzerinde de görülmeye başladı. Onları insanların ayakları altında ezilmekten kurtararak o kadar yüceltti ki;

الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ

“Cennet annelerin ayakları altındadır.”¹⁷ buyurarak, cennete girmeyi, annelerin rızalarıyla eşit tuttu. Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Veda hutbesinde ümmetine çeşitli konulara dair yaptığı hitabetten sonra kadın haklarına da temas ederek şöyle buyurmuştur: “Ey insanlar! Kadınların haklarına riayet etmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onların namuslarını Allah'ın adıyla kendinize helâl yaptınız! Sizin kadınlar üzerinde haklarınız olduğu gibi, onların da sizin üzerinizde hakları vardır.”¹⁸

¹⁵ Buhârî, Edeb, 39

¹⁶ Tirmizi, Şemâil-i Şerîf, sh.284

¹⁷ Nesâî, Cihâd, 6

¹⁸ İbn Mâce, Nikâh,3. Tirmizî, Radâ 1, 11

Bir ihtiyaçları olur veya bir şey öğrenmek isterlerse mümin kadınları reddetmez, ihtiyaçlarını karşılar, sorularına cevap verir, erkeklerle hiçbir ayırım gözetmezdi. O en hayırlı kocayı şöyle tanıttı:

خَيْرُكُمْ، خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ. وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي

“Allah katında en hayırlınız, hanımına karşı en iyi olanınızdır. Zevcesine karşı en iyi olanınız benim.”¹⁹

“İmanı en üstün olanınız, huyu en güzel ve zevcesine en yumuşak olanınızdır.”²⁰

İslam’da üstün insan,

Ahlâkı bütün insan...²¹

N. Fâzıl Kısakürek

Alınacak Dersler:

1. Çocuklara şefkat ve merhametle muamele etmek, imanın gereğidir.
2. Yetimleri koruyup gözeten, ihtiyaçlarını giderenler Cennette Resûlullah (s.a.v.) ile yanyana olacaktır.
3. Cenneti kazanmak, annemize iyi davranmakla mümkündür.
4. Müslüman idareciler, emrinde çalışan ve hizmet edenlerin hukukuna riayet etmeli, onları incitecek söz ve davranışlardan uzak durmalıdır.
5. Hanımların haklarını gözetmek, onlara hüsn-ü muamele göstermek ve bu konuda Allah’tan korkmak gerekir.

Not: Bu hafta;

1. Resûlullah (s.a.v.)’in “Allah katında en hayırlınız, hanımına karşı en iyi olanınızdır...” hadisini manasıyla birlikte ezberleyelim.
2. Teşkilatın yetim projesinde yer alarak bir yetimin bakımını üstlenelim.
3. Aile fertlerimize karşı davranışlarımızı gözden geçirelim.

¹⁹ İbn Mâce, Nikâh, 50

²⁰ Tirmizî, İmân, 6; Münzirî, et-Tergîb ve't-Terhîb, C.3, sh.411

²¹ Esselâm, N. Fâzıl Kısakürek, sh.118